

РЕШЕНИЕ

№ 11406

гр. София, 02.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в
публично заседание на 06.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **7379** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба, подадена от адв. Г. Г. - пълномощник на Н. Б. З. с ЕГН [ЕГН] , против Решение № 1040-21-289/31.05.2024 г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-292/19.03.2024 г. срещу Разпореждане № РВ-3-21-0152350/21.02.2024 г. на длъжностно лице по чл. 114, ал. 3 КСО в ТП на НОИ С. –град.

В жалбата се поддържа становище за незаконосъобразност на административния акт, поради противоречие с материалния закон. Твърди се, че същият е издаден при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и в несъответствие с целта на закона.

В съдебно заседание жалбоподателят е представляван от адв. Г., който поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Допълнителни съображения излага в депозирана писмена защита. Претендира присъждане на разноски, за които е представен списък.

Ответникът – Директор на ТП на НОИ С. – град, чрез упълномощен юрисконсулт, в съдебно заседание и в депозираните писмени бележи, излага доводи за неоснователност на жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител и не е заявила становище по основателността на жалбата.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

От осигурителя Институт по механика, ЕИК[ЕИК] е било подадено удостоверение приложение №9 (л.20) към чл. 8, ал. 1 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване (НПОПДОО), за жалбоподателя Н. Б. З., по болничен лист № E20231892923 (л.19), за периода от 19.07.2023 г. до 11.08.2023 г.

Въз основа на подадените данни по чл. 5, ал. 4 КСО за лицето за м.07.2023 г. – 13 отработени дни, 3 дни с възнаграждение по чл. 40, ал. 5 КСО и 6 дни с право на парично обезщетение по чл. 40, ал. 1 КСО, и за м.08.2023 г. – 14 отработени дни и 9 дни с право на парично обезщетение, по реда на НПОПДОО на жалбоподателя е изплатено парично обезщетение за временна неработоспособност за 15 дни в размер на 1 840.42 лв.

След изплащане на паричното обезщетение, за Н. З. са подадени данни и от осигурителя Европейски политехнически университет за периода от м.07.2023 г. до 11.08.2023 г. с пълни месеци отработени дни.

При извършена проверка в електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им е установено, че за времето от 19.07.2023 г. до 11.08.2023 г. за жалбоподателя е издаден единствено болничен лист № E20231892923.

На основание чл. 114, ал. 1 и ал. 3 КСО е издадено Разпореждане № РВ-3-21-01542350/21.02.2024 г. от длъжностно лице по чл. 114, ал. 3 КСО за възстановяване на недобросъвестно полученото парично обезщетение за временна нетрудоспособност /ПОВН/ по болничния лист за периода от 19.07.2023 г. до 11.08.2023 г.

Разпореждането е обжалвано по административен ред пред директора на ТП на НОИ С. – град, който с процесното решение е отхвърлил жалбата. В хода на административното производство, с оглед изясняване на фактическата обстановка, е била извършена проверка от контролните органи на ТП на НОИ – [населено място] при осигурителя Европейски политехнически университет, завършила с издаването на Констативен протокол № КП-5-13-01588378 от 08.05.2024 г. (л.23). В него е посочено, че от 04.03.2015 г. жалбоподателят работи като професор по трудов договор с университета, без прекъсване, като и към момента на проверката този договор не е прекратен. Подадените от осигурителя данни за осигурителен стаж и доход по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО съответстват на данните в представените по време на проверката заверени копия на разплащателни ведомости, рекапитулации за начислени трудови възнаграждения, трудов договор, анекс и длъжностна характеристика. Установено е, че за месец юли 2023 г. и за м. август 2023 г. по ведомост лицето има отработени пълни месеци, съгласно сключения договор. По данни от електронния регистър на болничните листове за 2023 г. З. не е представял в университета болничен лист за временна неработоспособност и за двата месеца. Направен е извод, че същият е бил на работа.

В хода на съдебното производство са представени заверени копия на документите, които са събрани в хода на проверката, приключила с издаването на констативен протокол № КП-5-13-01588378/08.05.2024 г., в това число: пълномощно (л.71), трудов договор № 7/05.02.2015 г. (л.75), длъжностна характеристика (л.77), анекс 1 от 05.02.2015 г. (л. 79), извлечение от регистър болнични листове на

Европейски политехнически университет (л.80),платежни ведомости (л. 81-87), рекапитулация по избрани служители за периода януари 2023 г. до април 2024 г.(л.88-103)

Решение № 1040-21-289/31.05.2024 г. на директора на ТП на НОИ С. – град е връчено на жалбоподателя на 04.07.2024 г.

При така установената фактическа обстановка, Съдът намира жалбата на Н. Б. З., срещу Решение № 1040-21-289/31.05.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град за основателна, поради следното:

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ разпорежданията за възстановяване на неоснователно получени плащания по държавното обществено осигуряване по чл. 98, ал. 2 и чл. 114, ал. 3 и 4, и за прихващане по чл. 114, ал. 5 се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното и с оглед представената Заповед № 1712/17.08.2015 г. (л.11), съдът намира, че процесното решение на директора на ТП на НОИ С. - град е издадено от компетентен орган. Спазено е изискването за форма, като са изложени в достатъчна степен мотивите на органа, обусловили отхвърлянето на подадената пред него жалба. Мотивите на органа се допълват и от събраните в хода на административното производство доказателства. Потвърденото от директора на ТП на НОИ С.-град разпореждания също е издадено от компетентен орган, при спазване изискването за форма и посочване на фактическите и правни основания за издаването му (Заповед № 1015-21-41/30.01.2024 г., л.17 от делото).

Решението е издадено при неправилно приложение на материалния закон и в противоречие с целта му.

Съобразно чл. 46, ал. 3 КСО, в приложимата редакция - ДВ, бр. 99 от 15 Декември 2009 г., парично обезщетение за временна неработоспособност и за бременност и раждане не се изплаща на лица, упражняващи трудова дейност, която е основание за осигуряване за общо заболяване и майчинство през периодите, за които са издадени актове от здравните органи.

За жалбоподателя са били подавани данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО от осигурителя Европейски политехнически университет за периода на болничния лист, което е мотивирало административния орган да приеме, че жалбоподателят е упражнявал трудова дейност по време на временната нетрудоспособност, която е основание за осигуряване за общо заболяване и майчинство през периодите, за които са издадени актовете от здравните органи, поради което е прието, че е налице хипотезата на чл. 46, ал. 3 КСО и на жалбоподателя не е следвало да се изплаща ПОВН. Този извод не се споделя от настоящия съдебен състав.

Съгласно чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица са работниците и служителите, наети на работа за повече от пет работни дни, или 40 часа през един календарен месец, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансиране. С оглед тази разпоредба, сключеният втори трудов договор между Н. Б. З. и Европейски политехнически университет би могъл да породи основание за задължително осигуряване, но за да е налице отрицателното условие по чл. 46, ал. 3 КСО следва лицето да упражнява трудова дейност. В конкретния случай не е

установено по категоричен начин жалбоподателят да е упражнявал трудова дейност в Европейски политехнически университет през процесния период, за който е издаден посоченият по-горе болничен лист, удостоверяващ временната му неработоспособност.

Съгласно чл. 10, ал. 1 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. В същия смисъл е определението по § 1, т. 3 ДР КСО, според което "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. Именно упражняването на трудова дейност, за която лицето подлежи на задължително социално осигуряване, е предвиденият от чл. 46, ал. 3 КСО юридически факт, изключващ правото на парично обезщетение за временна неработоспособност. С оглед на тази законова уредба следва да се приеме, че наличието на сключен трудов договор между физическото лице и търговско дружество не е самостоятелно основание за осигуряването му по чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО, ако лицето не осъществява трудови функции в изпълнение на този договор.

Относно преценката дали е налице основание за задължително осигуряване от съществено значение е дали лицето е осъществявало трудова дейност, а не дали му е изплащано трудово възнаграждение. Въпреки че осигуреното лице не е задължено да доказва отрицателния за него факт, че не е упражнявало трудова дейност, през периода, за който са му издадени болнични листи за временна неработоспособност, то от съвкупния анализ на събраните по делото доказателства се потвърждава твърдението му, че не е извършвало трудова дейност през посочения период. Наличието на извършвана от жалбоподателя трудова дейност е прието за доказано въз основа единствено на представените от осигурителя документи за изплащане на трудово възнаграждение и ведомостите за заплати. Предвид конкретните данни по делото съдът намира, че не може да се приеме презумптивно, че трудова дейност е осъществявана. Както вече се посочи, основанието за осигуряването е осъществяването на трудова дейност /в случая за длъжността „професор“/, а не сключването на трудов договор. Изводът, че лицето упражнява дейност по трудов договор е направен единствено въз основа на самия трудов договор и на платежните ведомости за периода, в които е вписано името на жалбоподателя и размера на начисленото му трудово възнаграждение за всеки от месеците през процесния период. Подписаният трудов договор доказва само факта на сключването му между страните, но не и неговото изпълнение. Както вече се отбеляза, основание за задължително осигуряване е не плащането или начисляването на трудово възнаграждение, а осъществяването на трудова дейност. В този смисъл е Решение № 16130 от 04.12.2013 г. по адм. д. № 9136/2013 г., VI отд. на ВАС.

За да се докаже осъществяването на трудова дейност от едно лице не е достатъчен нито сключеният трудов договор, нито разплащателната ведомост с начислено трудово възнаграждение за времето, през което лицето е разполагало с болничен лист за временна неспособност, по което е изплатено процесното обезщетение - Решение № 2364 от 19.02.2019 г. по адм. д. № 704/2018 г., VI отд. на ВАС.

Настоящият съдебен състав намира, че е налице пропуск от страна на административния орган да установи по безспорен начин релевантните за решаването на поставения пред него административен въпрос факти в противоречие с

разпоредбите на чл. 35 и чл. 36, ал. 1 и ал. 3 от АПК и е направил неправилни правни изводи . Действително констативния протокол се ползва с материална доказателствена сила, като не е спорно между страните, че за жалбоподателя са подавани данни по чл. 5, ал.4, т. 1 КСО. Това обаче не доказва извършването на трудова дейност. Органът не е събрал доказателства за действително извършвана трудова дейност от страна на жалбоподателя, като с оглед длъжността, която е заемал – професор, за посочения период лесно би могло да се установи провеждането на учебни занятия – лекции и упражнения.

По делото липсва писмена следа и каквито и да били доказателства за положен в процесния период труд, което е релевантното изключващо обстоятелство за изплащане на обезщетение по представения болничен лист. При тази фактическа и правна установеност съдът намира, че изводът на административния орган за недобросъвестно получено парично обезщетение за временна неработоспособност е неправилен , а постановените на тази основа разпореждане и потвърдилото го решение на директора на ТП на НОИ - С. са незаконосъобразни, защото не е налице приложното поле на чл. 114, ал. 1 КСО.

Аналогични изводи са направени в Решение № 8392 от 12.06.2013 г. по адм. д. № 4325/2013 г., VI отд. на ВАС и Решение № 3090 от 14.03.2024 г. по адм. д. № 5887/2023 г., VI отд. на ВАС и цитираната по-горе съдебна практика.

Решението е в противоречие и с целта на закона, тъй като връщане на недължимо получени плащания от ДОО не касае плащанията, които лицата имат право да получат. В случая не се доказва, че е била налице хипотезата на чл. 46, ал. 3 КСО, поради което целта на закона за законосъобразно разходване на средствата на ДОО не би могла да бъде постигната с процесното разпореждане.

В допълнение следва да се отбележи още, че съгласно разпоредбата на чл. 114, ал. 1 от КСО, недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата по чл. 113, а според ал. 2 на чл. 114 от КСО, добросъвестно получените суми за осигурителни плащания не подлежат на възстановяване от осигурените лица с изключение на следните случаи, в които възстановяването на сумите е без лихва до изтичането на срока за доброволно изпълнение при определени хипотези. Добросъвестността по смисъла на чл. 114, ал. 2 от КСО при получаване на сумите е обстоятелство погасяващо задължението за връщане. Тя не е дефинирана легално в разпоредбите на КСО, поради което според общите принципи на правото следва да се приеме, че е налице, когато получателят е със съзнанието и субективното отношение, че сумите му се дължат. Добросъвестността е съществуващото към момента на получаването психическо отношение на лицето досежно дължимостта на сумите и е във връзка с неговото незнание, че няма право на тях. Това отношение може да се дължи на неправилна преценка както на фактите, така и на правото, което обаче е без значение за наличието на добросъвестност. В тази връзка предпоставките, даващи основание да бъде задължено едно лице да върне получените от него осигурителни плащания са едновременно неправилното им изплащане и недобросъвестност при получаването им. Това са фактите и обстоятелствата от значение за случая, които административният орган, съгласно чл. 35 и чл. 36 от АПК трябва изясни, преди да пристъпи към издаването на индивидуалния административен акт, а в случая не са установени, тъй като липсват доказателства, че лицето е било недобросъвестно, и въобще не са изложени мотиви, защо е прието, че лицето недобросъвестно е получило

паричното обезщетение, а само се посочва в разпореждането и решението, че сумите са получени недобросъвестно.

В обобщение съдът намира, че решението противоречи на материалния закон и в противоречие с целта на закона, което обосновава неговата отмяна и връщане на административния орган за ново произнасяне.

В последното по делото заседание жалбоподателя чрез проц. си представител е претендирал разноски, като е отразено че представя списък с разноски, а на практика такъв е представен едва с писмените бележки.

В съдебно заседание е представен анекс №1 /03.02.2025г към договор за правна защита от 12.07.2024г. Доколкото предмет на договора за правна защита и съдействие е с предмет :завеждане, процесуално представителство и защита по жалба срещу Решение № 1040-21-289/31.05.2024 г. на директора на ТП на НОИ С. - град ,то сключения анекс се препокрива с основния предмет на договора за процесуално представителство и се изчерпва с първоначално определения и платен адвокатски хонорар. Недопустимо е да се представя списък по чл.80 от ГПК след приключване на делото и с писмени бележки, поради което съдът счита ,че следва да уважи претенцията за заплащане на сторените по делото разноски в размер на общо 510лв .

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1 и ал. 2 АПК, Съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-289/31.05.2024 г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-292/19.03.2024 г. ,подадена от Н. Б. З. с ЕГН [ЕГН] срещу Разпореждане № РВ-3-21-0152350/21.02.2024 г. на длъжностно лице по чл. 114, ал. 3 КСО в ТП на НОИ С. –град.

ОТМЕНЯ Разпореждане № РВ-3-21-0152350/21.02.2024 г. на длъжностно лице по чл. 114, ал. 3 КСО в ТП на НОИ С. –град

ОСЪЖДА ТП на НОИ С. – град да заплати на Н. Б. З. с ЕГН [ЕГН] сума в размер на 510.00 лв., представляващи сторени по делото разноски.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: